

III МІЖНАРОДНА НАУКОВА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ
**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ: ТЕОРІЯ І
ПРАКТИКА**

III INTERNATIONAL SCIENTIFIC INTERNET CONFERENCE
**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2021

УДК 633.34.526.3:631.53.048

**ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД
ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ ВИРОЩУВАННЯ**

Климчук О.А., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Праведний В. Г., бакалавр

Антал Т. В., канд. с.-г. наук, доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Соя – найбільш розповсюджена в світі зернобобова культура, яку щороку висівають понад 120 млн. га. Вона займає провідну позицію однієї з найважливіших культур у виробництві олії.

Основними передумовами, які зумовили зміну становища цієї культури в світі за останні 20 років, стали зрушення у структурі харчування населення розвинених країн, що пов'язані із переходом від використання тваринних жирів на рослинні та олію; а також збільшення його чисельності в країнах Азії і стрімкий розвиток галузі тваринництва у ЄС. У сукупності це зумовило зростання глобального попиту на сою та переорієнтацію багатьох країн на її вирощування, серед яких опинилася і наша країна.

В Україні соя набула значного поширення на початку XXI ст. Внаслідок зростання посівних площ ця сільськогосподарська культура стала однією із найбільш важливих у галузі рослинництва та економіці багатьох аграрних

підприємств, подекуди не поступаючись навіть соняшнику. Не останню роль в цьому відіграли також кліматичні зміни і поява на ринку нових високоврожайних сортів вітчизняної та зарубіжної селекції, більш адаптованих до наших умов вирощування.

Соя є головною культурою за посівними площами і валовими зборами у світі. Культура має найвищі темпи зростання виробництва за останні 55-60 років. Виробництво сої збільшилось майже у 9,5 разів.

Таким чином, у світових ресурсах біологічно фіксованого азоту всіма зерновими бобовими культурами частка сої складає понад 19 млн. т, тобто 70%. За свідченням товаровиробників, економіка виробництва сої стає позитивною при врожайності 8–10 ц /га, тобто ця культура спроможна без значних зусиль забезпечити високу рентабельність.

Матеріал і методика проведення досліджень. Соя є однією з найбільш рентабельних культур у ТзОВ «Фаворит-Агро», яке знаходиться на сході Корецького району Рівненської області де проводилися наші дослідження за темою магістерської роботи. Ґрунти господарства дерново-опідзолені. Дослід двофакторний. Фактор А. Сорти сої: Альянс, Фаворит. Фактор Б. Норма висіву (600 та 800 тис.шт/га).

Об'єкт досліджень: процеси росту і розвитку рослин сортів сої та реалізації потенціалу продуктивності, якісних показників урожайності залежно від умов вегетації та елементів технології.

Предмет досліджень: сорти сої, фактори формування продуктивності, елементи технології.

Методи досліджень: дослідження проводились за допомогою загальноприйнятих та спеціальних методів:

* • *польовий* – вивчення умов вирощування та агрозаходів на показники продуктивності сої;

* • *лабораторний* – визначення кількісних та якісних ознак;

* • *вимірально-ваговий* для визначення біометричних параметрів росту та розвитку рослин сої (встановлення висоти рослин, площі листкової поверхні, структури рослин);

* • *розрахунково-порівняльний* для оцінки економічної ефективності елементів технології вирощування.

Результати досліджень показали, що найвищу продуктивність у середньому за два роки досліджень формували посіви сої сорту Альянс (3,45 т/га), тоді як сорт Фаворит (3,27 т/га), що дає підстави рекомендувати господарству розширювати площі посіву сої сорту Альянс, який забезпечує вищий рівень урожайності та є більш адаптованими до умов вирощування і формує більш високі показники елементів структури врожаю.